

VRIJWILLIGE
HET GILDE VAN MOLENAARS

GILDE
BRIEF

DE GILDEBRIEF

MEDEDELINGENBLAD VAN HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS

DE GILDEBRIEF VERSCHIJNT 4 X PER JAAR. DE OPLAGE IS 1200 EXEMPLAREN

REDACTIE : G.J. POWW

SECRETARIAAT : HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS

POSTBUS 1372 1500 AJ ZAANDAM

POSTGIRO 2144780 T.N.V. HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS
NAARDEN

BIOTOOPWACHT : E. SMIT, ACACIALAAN 41, 1521 EK WORMERVEER
TEL. 075 - 283123

GILDE-VERZEKERINGEN : E. ZWIJNENBERG, NIC.BEETSKADE 40, 1817 EB
ALKMAAR. TEL. 072 - 125682

BLIKSEMAFLEIDERCONTROLE : N.J. VAN WEELDEN, JAC.VAN BEIERENLAAN 19
2613 HV DELFT. TEL. 015 - 135958

LEDENADMINISTRATIE : MEVR.E.N. POWW-SCHIPPER, ZWARTEWEG 70
1412 GE NAARDEN. TEL. 02159 - 45428

ADVERTENTIES

VOOR BEDRIJVEN OF INSTELLINGEN, DIE MATERIALEN EN/OF DIENSTEN AANBIEDEN
WELKE DIRECT OF INDIRECT TE MAKEN HEBBEN MET DE MOLENWERELD, BESTAAT DE
MOGELIJKHEID TE ADVERTEREN.

DE KOSTEN VOOR DE DIVERSE ADVERTENTIE-FORMATEN IS ALS VOLGT:

1/1 PAGINA f 130,-- PER PLAATSING

1/2 PAGINA f 85,-- PER PLAATSING

1/4 PAGINA f 50,-- PER PLAATSING

HET IS ALLEEN MOGELIJK MINIMAAL VIER PLAATSSINGEN TE RESERVEREN.

VRIJWILLIGE

HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS

HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS

4e Jaargang nr. 3

SEPTEMBER 1985

VAN DE REDACTIE

Als u deze Gildebrief ontvangt is de vakcursus voor korenmolenaar, opgezet door en in samenwerking van het Ambachtelijk Korenmolenaars-gilde en ons gilde, gestart.

Wij vinden dit toch wel een belangrijke mijlpaal in de geschiedenis van het bestaan van het Gilde van Vrijwillige Molenaars.

De oorspronkelijke opzet, en is nog steeds, mensen op te leiden tot vrijwillige molenaars, die verantwoord een polder- of industriemolen kunnen laten draaien. Betreft het een poldermolen, dan wordt haast vanzelf ook water uitgemalen, doch een industriemolen, en in het bijzonder een korenmolen, weer in bedrijf brengen, is weer een stap verder. Dit vereist weer geheel andere kwaliteiten en vakkennis, dan zomaar draaien en in het goede geval ook onderhouden van een molen. Twintig gelukkigen zijn geselecteerd uit de mensen, die zich hebben aangemeld en hierbij is vooral gelet op de mogelijkheid om direct na de cursus ook daadwerkelijk als aankomend korenmolenaar aan de slag te gaan.

Inmiddels is er ook een vergadering geweest van beide Gilde-besturen en is in zeer prettige sfeer e.e.a. besproken, wat uit deze samenwerking kan voortvloeien. Zo is er onder meer besloten om de commissie, bestaande uit leden van beide besturen, definitief voort te laten bestaan, als overlegorgaan tussen beide Gilden.

Verder zijn ook ter sprake gekomen het vestigingsbeleid van korenmulders, de prijsstelling van de te verkopen produkten, de kwaliteitscontrole en al dit soort belangrijke zaken.

Blindelings maar mulders opleiden, met alle gevolgen vandien, is ook geen goede zaak. Dus dient hier van het begin af aan terdege gelet te worden, wat er in en met onze molens gaat gebeuren.

Niet alleen samenwerken op bestuurlijk niveau is uiterst gewenst, maar zeer zeker van de mulders in de regio's onderling.

In de praktijk is gebleken, dat de periode van zes weken om proefexamens af te nemen en deze te organiseren in sommige gevallen te kort blijkt te zijn. De redenen hiervan zijn :

- a. In de winter, als men langdurige vorstperiodes heeft gedurende de maand januari. Dit speelt vooral bij poldermolens.
- b. In de zomer spelen veelal de vakanties van de leden in opleiding en de contactcommissie een grote rol.

Enkele contactcommissies hebben hieromtrent contact gezocht met het Gildebestuur, welke n.a.v. de genoemde problemen, het volgende besloten heeft.

- a. Voor de najaarsexamens is de sluitingsdatum voor het opgeven 1 mei van het jaar, waarin de examens gehouden gaan worden.
- b. Voor de voorjaarsexamens is de sluitingsdatum voor het opgeven 1 december van het jaar, voorafgaande aan die, waarin de examens gehouden worden.

De contactcommissies hebben nu ruim 2 maanden de tijd om de proefexamens af te nemen, daar de sluitingsdata voor aanmelding bij de examencoördinator van het Gilde gehandhaafd blijven op respectievelijk 1 augustus en half februari.

NOG MEER PROBLEMEN MET DE OPGAVE EN TOELATING TOT HET EXAMEN.

Al enkele malen is het voorgekomen, dat zich examenkandidaten aanmelden of worden aangemeld, die niet geheel voldoen aan de eisen, die daartoe gesteld zijn.

De eisen, zoals vermeld in de procedure en regels zijn, en naar wij menen algemeen bekend en dat zeker bij de contactcommissies of contactpersonen :

- a. Men dient minimaal 100 uur op molens geleest te hebben.
- b. Men dient gedurende de vier seizoenen deze lessen te hebben gevolgd.

Van beide zaken dient nauwgezet aantekening gehouden te worden in het maalboekje, dat men bij het lid-in-opleiding worden krijgt toegezonden. De periode van 100 uur en vooral die van de vier seizoenen vangt aan op het moment, dat men daadwerkelijk lid is van het Gilde van Vrijwillige Molenaars. Hierbij wordt uiteraard de datum van de ontvangst van de contributie aangehouden. Voor die tijd staat men niet bij het Gilde als lid in opleiding te boek.

Bij het bepalen of men, al of niet, zal worden toegelaten tot het examen speelt het maalboekje een zeer belangrijke rol en wordt terdege gecontroleerd op de zaken, die genoteerd zijn.

Veel meer gemaakte maaluren zijn ten allen tijde een goede aanbeveling, vooral als deze gemaakt zijn op verschillende molens, maar kunnen nooit een reden zijn om eerder dan na één jaar, dus de bewuste 4 seizoenen, examen te doen.

Daartegenover staat weer, als men het volle jaar heeft geleest, maar de 100 uur nog niet vol heeft gemaakt, men ook niet tot het examen toegelaten kan worden. Deze 100 uur zijn wel het aller, allerminste wat men kan accepteren. In de praktijk is nl. overduidelijk gebleken, dat de meeste van deze kandidaten zeer zwak zijn in de praktijk of daar veelal niet mee door hun proefexamen komen. En gezien het feit, dat het vrijwillig molenaar worden toch een praktijkcursus is, waar weliswaar een behoorlijke dosis theorie aan te pas komt, wordt aan het praktijkdeel van het examen de nodige aandacht besteed.

Twijfelachtig optreden en veel nadenkwerk bij het geven van antwoorden op zuiver praktijkgerichte vragen, geeft aan de examencommissie geen goede indruk.

Bovenstaande combinatie is voor vele molenaars zo bekend, dat men wel eens vergeet, dat de twee organisaties, die deze dag organiseren, volkomen gescheiden zijn.

Ook is het zo, dat de Landelijke Fietsdag bij het samenstellen van de route, deze niet altijd automatisch langs één of meer molens voert.

Aan zowel de organisatoren van de diverse routes (ANWB-kantoren, VVV-kantoren etc) als aan de vertegenwoordigers van de "Vereniging De Hollandsche Molen" werd de laatste jaren gevraagd om bij de samenstelling van de routes, in verband met mogelijk in de route op te nemen molens, contact met elkaar te zoeken. Er zijn vele oorzaken aan te voeren waarom dit contact in veel gevallen niet tot stand kwam, maar het is misschien zinvoller te vermelden wat de oplossing voor verbetering zou kunnen zijn.

Ongeveer half oktober beginnen de meeste commissies van de LFD in het land met verkenningen van de routes en het is dus zaak om rond die periode te weten of men molens aandoet.

De organisatie van de Landelijke Fietsdag kent een regio-indeling met daar binnen een aantal plaatselijke commissies.

Het regio kantoor is steeds een ANWB-kantoor. Wat lijkt er eenvoudiger dan dat de molenaars zelf contact zoeken met het dichtstbijzijnde ANWB-kantoor teneinde te weten te komen of op de route 'hun' molen wordt aangedaan of er langs voert of wellicht in het geheel niet in de buurt ervan komt ?

Mocht de molen in de buurt liggen van een mogelijke route van een binnen de regio gelegen organisatie (VVV of rijwielclub) dan zal het ANWB-kantoor daarnaar kunnen verwijzen.

Van de zijde van de ANWB zal voor het uitzetten van een route die langs of op korte afstand van een molen wordt geprojecteerd, contact kunnen worden gezocht met de betreffende molenaar.

Indien die niet bekend of bereikbaar is, wordt dat contact gelegd via de vertegenwoordiger van de Vereniging De Hollandsche Molen.

In het uiterste geval kunnen alle partijen contact leggen met ofwel het secretariaat van de Landelijke Fietsdag bij de ANWB te Den Haag, danwel bij het secretariaat van de werkgroep Nationale Molendag te Hoogeveen.

Met name de molenaars dienen zich te realiseren, dat de routes van de LFD niet altijd langs hun molen voert. Wat wij echter met bovenstaand beogen te bereiken is dat de molenaars niet op 10 mei ontdekken dat enige honderden of duizenden fietsers hun molen voorbij gaan ! Ervoor of erachter !

Het blijft natuurlijk een probleem, dat de organisatoren van de routes van de LFD en de meestal vrijwillige molenaars verschillende werktijden hebben. Wij gaan uit van een eerste telefonisch contact, dat in de gebruikelijke kantooruren kan worden gelegd.

Actieve medewerking kan dan besproken worden, terwijl die medewerking wellicht toch in de 'vrije uren' kan worden verleend. Die afspraken maken de partijen indien van samenwerking sprake is.

Naar onze mening moet het mogelijk zijn om door middel van een verbeterde communicatie, zoals hierboven aangegeven, een landelijke Fietsdag en een Nationale Molendag in goede harmonie te organiseren.

Als dan de derde partij op 10 mei wil zorgen dat het weer onze inspanningen wil belonen, dan zien wij met vertrouwen de 13e ANWB Landelijke Fietsdag en de 14e Nationale Molendag met optimisme tegemoet.

WERKGROEP NATIONALE MOLENDAG

Valkenlaan 8 - 7905 AA Hoogeveen 05280 - 71991
Boezemkade 1 - 1399 PK Muiderberg 02942 - 3812

DE 13e NATIONALE MOLENDAG

11 MEI 1985

Op het adres van de Werkgroep in Hoogeveen kwamen direkt na 11 mei veel enquête-formulieren binnen.

Omdat we altijd graag snel een beeld willen hebben hoe de Molendag verlopen is, hebben we enkele jaren geleden enkele kleine prijsjes ingesteld, die verloopt worden onder de snelle inzenders.

Er bestaat nóg een goede reden om de formulieren snel naar Hoogeveen te sturen, en dat is nl. de actualiteit!

Uit de inzendingen wordt per provincie een bloemlezinkje gemaakt, dat dan in ons vakblad De Molenaar wordt gepubliceerd, hetgeen (uit reacties is gebleken) altijd weer erg op prijs wordt gesteld.

Aangezien we door het aantal provincies dat Nederland nu eenmaal heeft, steeds een flink aantal weken met die verhaaltjes in De Molenaar bezig zijn, hebben we dus enkele jaren geleden getracht de inzenddatum wat te vervroegen. Het heeft nl. geen enkele zin om in oktober en nog later in De Molenaar over de afgelopen Molendag te publiceren.

Dat is dan wel heel erg ouwe koek!

Uiteraard kunnen wij slechts publiceren wat aan ons wordt doorgegeven. Zo krijgen we na publicatie van een betreffende provincie in De Molenaar wel eens brieven, waarin dan (soms op behoorlijk hoge toon!) geschreven wordt, dat er van die opgave weinig klopt.

Tja, je krabt je dan maar eens achter de oren, en denkt dan: "wat moet ik daar nou mee"! Een boze brief terugschrijven?

Ach mensen, laten we nu als volwassenen onder elkaar de betrekkelijkheid van zo'n opgave van draaiende molens inzien.

Voor diegenen, die het zonder meer super, maar dan ook werkelijk super belangrijk vinden, dat de lijst wél klopt, heb ik maar één advies: stuur in het vervolg de lijst vroegtijdig in!

Voor iedereen gemakkelijker ook nog!

Ook aan hen, die vragen of de te laat gemelde molens alsnog in De Molenaar vermeld kunnen worden, moet ik meedelen, dat dit door de redactie van genoemd blad niet wordt afgedrukt, ook weer vanwege de reeds eerder genoemde actualiteit!

Snel inzenden is de enig juiste manier, en is dat nou echt zo moeilijk?

Vorig jaar ontvingen we op 31 december nog een opgave, en mocht je denken dat dat de laatste was, nou nee!

Dus wanneer zouden we dan de te laat opgegeven molens alsnog moeten afdrukken?

Wij van de Werkgroep hebben er nog steeds enorm veel lol in om de hele handel te organiseren. Maar ook voor ons gebeurt dat natuurlijk wel in de vrije avonden.

Zouden we nu werkelijk steeds, als er een molen wordt aangemeld, dit alsnog moeten doorgeven, dan gaat de lol er écht wel af.

Hopelijk krijgen we van iedereen in het vervolg de medewerking die het dan ook weer voor iedereen leuker maakt.

Tot nu toe zijn er 532 molens als draaiend of geopend opgegeven. Enkele provincies hebben het er lelijk bij laten zitten, of ze hebben nog formulieren thuisliggen.

Voor de totaaltelling is het natuurlijk wel van belang om deze formulieren alsnog te ontvangen.

Het adres hiervoor is : Werkgroep Nationale Molendag
Antwoordnummer 600
7900 WB HOOGEVEEN

Zoals je ziet, een postzegel is niet nodig, dus wat houdt je tegen !

Iedereen, die op welke manier dan ook, heeft meegeholpen aan het welslagen van deze wel heel erg fijne Nationale Molendag, heel erg bedankt. En houden zo volgend jaar !

Werkgroep Nationale Molendag
Dick Abelskamp
Gerlof Schaap
Bert van Uffelen.

"MOLENS IN DE WANDELING" in HEERLEN

Op de Nationale Molendag 1985 jl. in Heerlen, tijdens een bezoek aan de "Weltermolen" (watermolen) aldaar, is door enkele bezoekers(sters) een GOED INITIATIEF genomen, om deze watermolen JAARLIJKS nog eens in de belangstelling te zetten, buiten de Nationale Molendag.

Gesprekken vooraf, ook met Jo Meessen, vrijwillig molenaar op deze molen, hebben geresulteerd dat per 1 juni 1985 in Heerlen is opgericht

Het Wandelcomité "Weltermolen - Heerlen"

Dit wandelcomité zal nu proberen jaarlijks een "Weltermolen-Wandeltocht" te gaan organiseren, met als start en finish de "Weltermolen".

Voor de wandelaars(sters) en andere belangstellenden is deze in 1982 prachtig gerestaureerde molen ook in bedrijf.

De eerste "Weltermolen-Wandeltocht" zal in 1986 plaats vinden op

ZATERDAG 17 MEI.

De opbrengst van deze Molenwandeltocht is voor het onderhoud van de "Weltermolen".

De initiatiefnemers(sters) van deze wandeltocht zijn het er over eens, dat naast de Nationale Molendag ook wandeltochten een belangrijke rol kunnen spelen om aandacht voor de molens in het landschap te vragen.

Vele wandelsportverenigingen in Nederland organiseren wandeltochten waarbij molens gemoeid zijn, en die zijn afgebeeld op allerlei wandelherinneringen.

Om deze molen-wandeltochten te promoten naar de wandelsportverenigingen toe, die molens in hun plaats hebben staan, wil men in Heerlen komen tot het opzetten van een PERMANENTE-EXPOSITIE, met als thema :

"MOLENS IN DE WANDELING".

De realisatie hiervan is het verzamelen van allerlei wandelsportherinneringen waar molens opstaan.

Met de NAAM van de molen en de ORGANISERENDE vereniging en een stukje GESCHIEDENIS van de streek waar deze molen staat, wil men dit vastleggen in deze expositie.

Iedereen, die na het lezen van deze ontwikkelingen in Heerlen zulk een soort wandelsportherinnering heeft liggen, kan deze opsturen met de gevraagde omschrijvingen naar:

Wandelcomité "Weltermolen - Heerlen"

p.a. Eurenderweg 107

6417 PA Heerlen

Tel. 045 - 419406

"ROND ZINGENDE STENEN" en "ZINGENDE STENEN"

In de vorige Gildebrieff was een formulier bijgevoegd, waarmee men zich kon aanmelden voor de molenaarscursus "Rond zingende Stenen".

Tevens was dit formulier bestemd voor het bestellen van alleen de cursusboeken, maar dit is, naar wij uit diverse bronnen vernamen, niet geheel goed begrepen.

Het bestellen van zowel de heruitgave van "Zingende Stenen" als het nieuwe boek "Rond Zingende Stenen" is dus beslist niet gebonden aan het deelnemen aan de genoemde cursus.

Beide boekwerken (of afzonderlijk) kunt U bestellen bij de penningmeester van de cursuscommissie, t.w.

G.W.M. Barendse, Beatrixstraat 79, 2685 BH POELDIJK

De prijzen van de boeken zijn:

Zingende Stenen	f 45,--	excl. porto
Rond Zingende Stenen	f 45,--	" "

Zingende Stenen incl. porto	f 52,50
-----------------------------	---------

Rond Zingende Stenen incl. porto	f 52,50
----------------------------------	---------

Beide boeken tegelijk verzonden	f 99,--
---------------------------------	---------

De bankrekening, waarop het bedrag gestort dient te worden is : 13.53.85.210 van de Rabo-bank Midden-Westland.

Het gironummer van de bank is : 148232 .

Wél graag duidelijk vermelden, wèlk boek (boeken) U wenst te ontvangen.

"DE MOLEN OP DE HEIDE"

Uit het wijde Friesland ontvingen wij een leuk boekje, waarin beschreven wordt het reilen en zeilen van een muldersbedrijf in de jaren 1882 t/m 1957.

Het betreft hier de huidige firma J. en G. de Vries te Oudehorne.

Het verhaalt van een boerenzoon, die na een spaarzaam en hardwerkend leven zichzelf een tweetal oude poldermolens aanschafft. Daarvan werd door de molenmaker één complete grondzeiler korenmolen gebouwd.

De groei en bloei van het bedrijf, met vele anekdotes verluchtigd, wordt beschreven in een leuke, gezellige schrijftrant.

Een leuk boekje, vooral voor hen, die ook weleens iets meer willen weten van de achtergronden van molenaars, hun vrouwen en kinderen.

Het boekje kost f 8,50 incl. portokosten en is te bestellen door overmaking van genoemd bedrag op postrekening 3650042 t.n.v. F.W. de Boer te Nieuwehorne, onder vermelding van "De molen op de heide".

Popke Timmermans , Heerenveen

Bij deze Gildebrief is een folder gesloten, betreffende boekaankondiging

"De Stenen Reus Op de Zoester Engh".

Het boek gaat over de in 1930 afgebroken stellingkorenmolen "De Windhond" te Soest.

Sedert een aantal jaren poogt onze Stichting tot herbouw te komen.

Speciaal voor de molenliefhebbers vermelden wij nog het volgende. Het boek (96 blz. en ruim 25 foto's en tekeningen) behandelt het onderwerp zeer ruim. Op een gezellige wijze wordt de lezer meegevoerd in verhalen en wetenswaardigheden over, in, rondom, ja zelfs onder "De Windhond" !

De wederhelften van de Gildeleden zullen na lezing het vorenstaande kunnen beamen. Ook voor hen is het namelijk een lezenswaardig boek.

Na ontvangst van f 20,-- op postgiro 440.35.22 t.n.v. Stichting "De Windhond" te Soest (zie ook folder) ontvangt U het boek per post thuis.

Aldus genieten U en de Uwen enkele uren leesplezier en steunt U onze Stichting.

Wij danken de redactie van de Gildebrief voor de gegeven medewerking in deze.

Namens het bestuur van de Stichting tot herbouw van de stellingkorenmolen "De Windhond"

J.A.M. van der Boon, penningmeester.

STATUTEN EN HUISHOUDELIJK REGLEMENT

Reeds enige tijd heeft het Gilde om budgetaire redenen niet kunnen voorzien in het verstrekken van de Statuten en het Huishoudelijk reglement in gedrukte vorm.

Het verheugt ons zeer U te kunnen meedelen, dat de nieuwe, herziene uitgave één dezer dagen door de drukker zullen worden afgeleverd en weer op verzoek toegezonden kan worden.

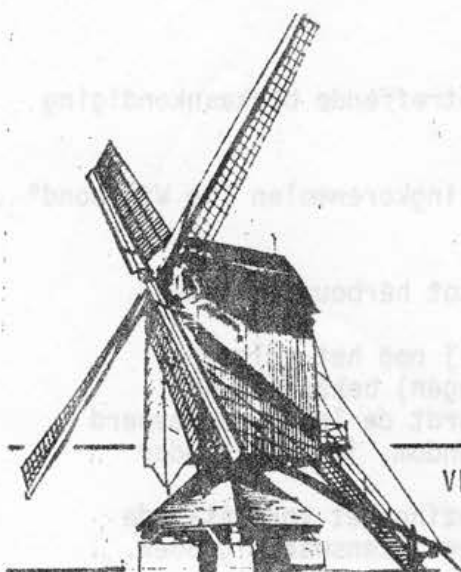
Verzoeken daartoe dienen gericht te worden per briefkaart aan het secretariaat Postbus 1372, 1500 AJ Zaandam.

INSTRUCTEUR J.C. NOORLANDER

Door een persoonsverwisseling is per abuis in de laatste lijst van instructiemogelijkheden weggelaten de heer J.C. Noorlander.

NEDERWAARD KINDERDIJK "BROEKMOLEN"

Het adres van de heer Noorlander is : Burg. Dekkingstraat 7,
2959 BC STREEFKERK

VERENIGING VOOR NATUURBEHOUD GEEFT SERIE
MOLENSTICKERS UIT

De Vereniging Voor Natuurbehoud heeft een serie van 10 stickers uitgegeven met afbeeldingen van voor-oorlogse postkaarten. Het betreft verschillende West-Vlaamse molens, o.a. te Roeselare, Menen, Damme, Middelkerke, Ruiselede en Aarsele.

Sommige molens bestaan nog, andere zijn reeds lang verdwenen. Bij de serie hoort een toelichting met gegevens over elke molen afzonderlijk. De totale oplage van de serie bedraagt 500. Er zal geen herdruk van verschijnen. Bij een gunstig onthaal is het de bedoeling, dat ook serie worden uitgegeven van andere Belgische provincies en van Nederlandse molens.

De stickers hebben allemaal het formaat 7 x 10,5 cm en zijn uitgevoerd in de kleur warm-bruin (sepia). Druktechnisch zijn ze van hoge kwaliteit.

Uit milieuvriendelijke motieven zijn ze niet in plastic uitgevoerd.

De zelfklevers zijn genummerd (van 1 t/m 10).

Ze zijn voor verschillende doeleinden te gebruiken, bijvoorbeeld op agenda's en schriften, als sluitzegel op enveloppen of gewoon als verzamelobject.

PRIJS

Een serie van 10 stickers (inklusief toelichting en omslag) kost 90 frank of 5 gulden. Vijf series (dus 50 stickers) komen neer op 400 frank of f 22,50. Tien series (100 stuks) kosten 750 frank of f 42,--.

De verzendskosten zijn in bovengenoemde prijzen steeds inbegrepen.

BESTELLEN

In Nederland : het verschuldigde bedrag overmaken op giro 1918320 t.n.v. sekr.peningm. Vereniging Voor Natuurbehoud te Roosendaal onder vermelding van aantal series molenstickers.

In België : het verschuldigde bedrag storten op rekeningnummer 063-0768027-16 van het Gemeentekrediet op naam van Dirk Wouters, Van Arteveldelaan 5, 2820 Bonheiden. Vermelden aantal series molenstickers.

Wanneer de volledige oplage zal zijn uitverkocht, zal de opbrengst worden besteed aan een nog nader te bepalen molenrestauratieproject. Ook wordt dan de uitgave van een nieuwe serie overwogen.

Lesbrieven

Opleidingsinformatie

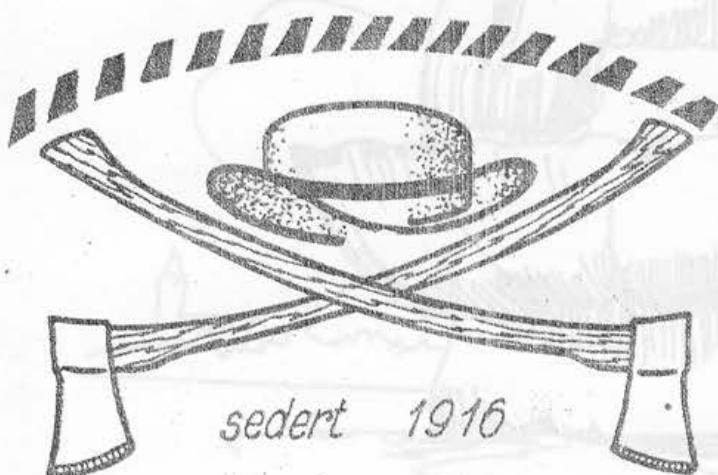
Ten behoeve van een beter gestroomlijnde begeleiding van de leden in opleiding in Gelderland, heeft de Stichting Vrienden van de Gelderse Molen een aantal lesbrieven uitgegeven.

De redenen voor het uitgeven van deze zeer handzame informatie, is dat men niet geheel tevreden was met de opleidingsresultaten.

Ter verbetering van de daadwerkelijke ondersteuning van de opleiding heeft men de genoemde lesbrieven samengesteld.

De inhoud is gebaseerd op de exameneisen, zoals deze zijn vastgelegd door De Hollandsche Molen. Uitgewerkt per onderwerp, vergezeld van ook weer per onderwerp een uitgebreide literatuurlijst, geven deze lesbrieven een uitstekend overzicht van de te leren stof en de daarbij eventueel te raadplegen literatuur. Diverse lesbrieven hebben dan tot slot nog een beknopte toelichting op dat betreffende onderwerp.

De lesbrieven zijn te bestellen bij de Stichting Vrienden van de Gelderse Molen door overmaking van f 10,85 (incl. f 3,35 verzendkosten) op girorekening 5445116 t.n.v. Opleidingscommissie SvGM te Voorthuizen, onder vermelding: lesbrieven.

B.V. HOUTHANDEL EN HOUTZAGERIJ

CORN. HEIJMAN

DIESELBAAN 5

3439 MV NIEUWEGEIN - N (Utr.)
HOLLAND

Postgiro : 54 64 36

Bankverbinding :

Amro-bank Nieuwegein - N

rek. nr. : 45.60.32.207

K.v.K. Utrecht, nr. : 20868

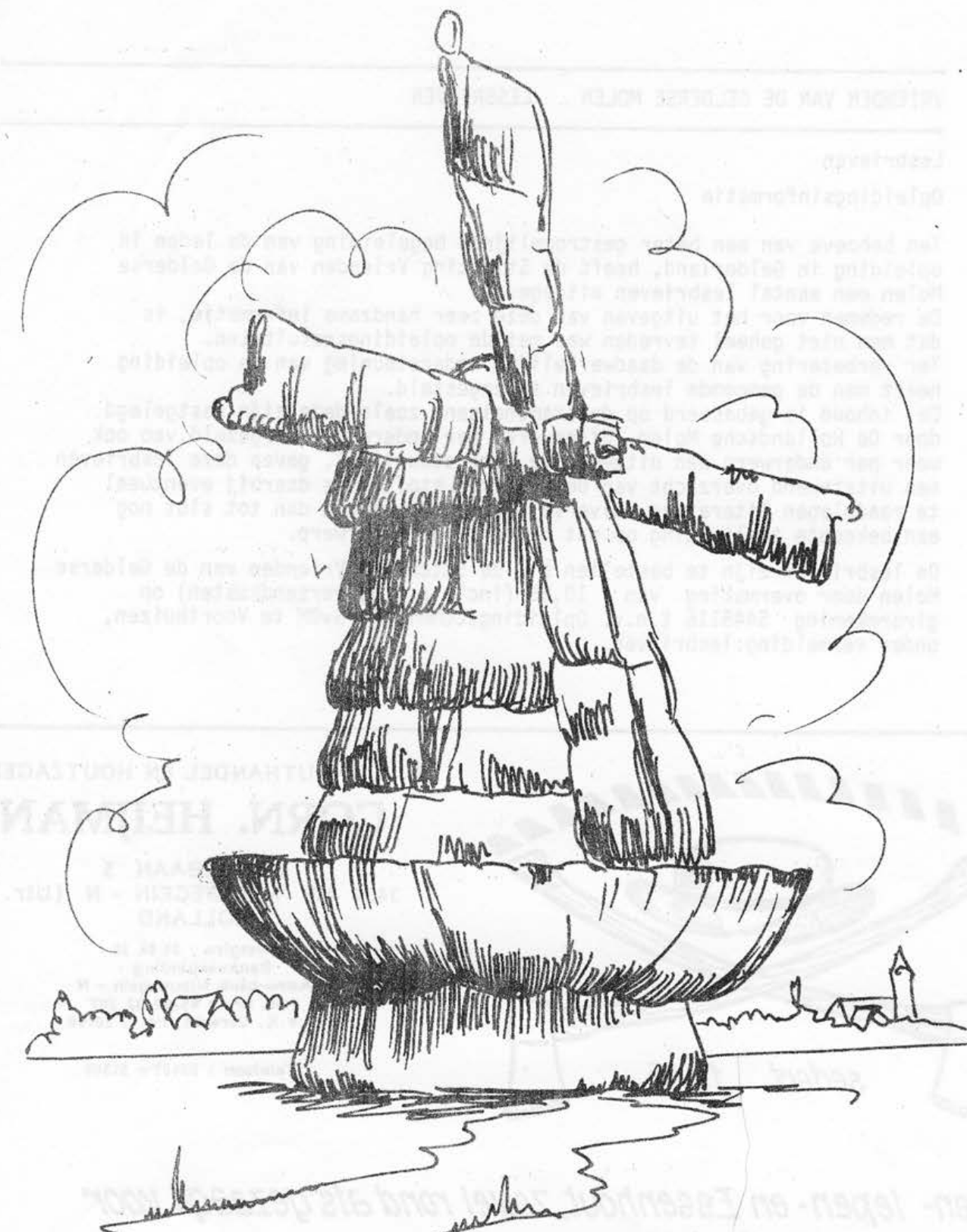
Telefoon : 03402 - 31308

*Eiken- lepen- en Essenhout, zowel rond als gezaagd voor
Scheeps- en Molenbouw.*

Restauratie en Nieuwbouw.

Alsmede luxe houtsoorten voor fijne meubels en beklimmering

IS NA DE "PONT NEUF" TE
PARIS DE
"NIEUWEMOLEN" TE
VEENENDAAL AAN
DE BEURT?

GELUKKIG WEER HERSTELLEND

Zoals U wellicht nog zult weten, deden wij in de voorlaatste Gildebrieff mededeling van het ongeval, de vrijwillig molenaar J. Klepper in Haarlem, overkomen.

Hij kreeg op een of andere wijze het kruirad van molen "De Hommel" bovenop zich en brak daarbij twee ruggewervels en zijn ribben waren op diverse plaatsen gekneusd.

Al met al een pijnlijke zaak; 3 weken geheel stil en plat te bed en nu gehuld in een loopcorset heel voorzichtig weer enige neiging vertonen tot beweging zonder al te veel grimassen op het gelaat.

Zo U zult begrijpen, heeft letterlijk en figuurlijk dit ongeval nogal enige indruk op hem gemaakt, maar daarnaast is hij ook erg onder de indruk van alle reacties alom uit den Lande. Vele briefjes, anzichtkaarten en ook persoonlijke bezoeken uit de molenwereld mocht hij ontvangen.

Helaas weet hij niet van wie al dit fraais afkomstig is.

Hij wil dan ook gaarne via deze weg allen, die hem naamloos een riem onder het hart hebben gestoken, h  l hartelijk bedanken.

Namens: Joop Klepper.

MENSEN, HET WAS GEWELDIG DEZE ERVARING
OP TE DOEN. BEDANKT.

MOLENS IN GELDERLAND

V.V.V.-gids

Het molengidsje, uitgegeven door de Provinciale VVV Gelderland geeft een beschrijving van nagenoeg alle (119) wind-, water- en rosmolens die de provincie Gelderland rijk is.

Het merendeel van die molens is opengesteld voor bezichtiging en draait nog regelmatig dank zij de inzet van vrijwillige molenaars.

Bij een aantal molens kunnen de bezoekers ook meel en molenaarsartikelen kopen en steunen daarmee het werk van de molenstichtingen en molenaars.

Bij het gidsje hoort een kaart, waarop alle honderdnegentien molens zijn aangegeven. Op de achterkant worden tips gegeven voor routes langs bijzondere molens.

Dit gidsje en een eerder verschenen gidsje "Kastelen en Buitenplaatsen in Gelderland" zijn voor f 5,95 per stuk verkrijgbaar bij de VVV-kantoren in Gelderland en bij de VVV-i-kantoren in heel Nederland.

U kunt ze ook bestellen bij de provinciale VVV Gelderland, Postbus 988, 6800 AZ in Arnhem, telefoon : 085 - 513713.

De Contactcommissie Gelderland zal op de voorjaarsvergadering van het Gilde van Vrijwillige Molenaars ook deze gidsjes ter verkoop aanbieden.

Zoals iedere keer ontvangen wij uit diverse delen van het land oplossingen of suggesties wat de getoonde molenzaak nu wel zou zijn.

In de Gildebrief van juni/juli stond een speciaal gevormd stuk hout afgebeeld, dat veel lijkt op een boek en het heeft ook een naam in die richting.

Het is n.l. een z.g. "Kerkboek", een stuk gereedschap in gebruik op oliemolens. Zoals velen van jullie zullen weten, wordt de olie, afkomstig van dit type molens, geslagen uit diverse oliehoudende zaden, zoals lijnzaad, koolzaad, aardnoten etc.

Deze grondstoffen worden na gekneusd te zijn onder de kantstenen (of koller-gang) in linnen of wollen zakken gedaan, na eerst verhit te zijn op het vuister. Deze wollen of linnen zakken, de zogenaamde bulen, zijn op zich niet sterk genoeg om langdurig de grote druk te kunnen weerstaan, daarop uitgeoefend, tijdens het persen.

Om die reden worden ze, alvorens in de "laad" (het persblok) gestoken te worden, gewikkeld in de z.g. haren.

En nu zijn we waar we wezen willen tot de verklaring van het gebruik van het afgebeelde kerkboek. Deze z.g. haren zijn namelijk vervaardigd van een op een speciale manier gevlochten paardeharen binnenmat met daaromheen, aan de buitenzijde een dikke buffellederen bekleding.

Uit de samenstelling van deze haren kan men opmaken, dat dit als ze nog nieuw zijn, behoorlijk stugge, bijna niet vlot te hanteren dingen waren. Om deze haren nu toch de goede vorm te geven, legde men ze eerst een dag of twee in de dan in produktie zijnde olie.

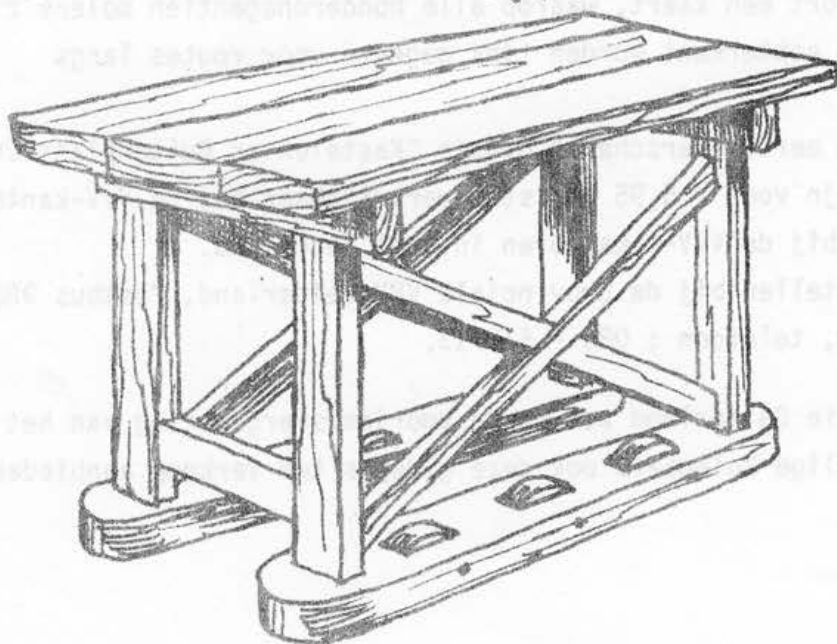
Het buffelleer van wel 6 tot 8 mm dikte werd dan al wat soepeler, waarna men de vereiste vorm er in boog en klopte met behulp van het getoonde Kerkboek.

Gezegd dient nog te worden, dat het haren-maken op de manier, zoals dit vroeger gebeurde, niet meer mogelijk is, of althans heel moeilijk, daar dit vak en de fijne kneepjes die daarbij hoorde, met de laatste harenmaker ten grave zijn gedragen.

Het vak van harenmaken was een zeer beperkt verspreid beroep, dat slechts door twee à drie families werd beoefend en voor uitbreiding werd behoed.

Het is dus geen neut voor ondersteuning of lagering van diverse astappen en gemaakt van pokhout. De exemplaren van het kerkboek, ons bekend, zijn van azijnhout, bulletree of groenhart gemaakt.

WAT IS DIT VOOR'N MOLENZAAK.

DE WOLKEN EN HET WEER

De kennis van het weer is een zaak, die voor de vrijwilliger van belang is. Nu behoeft men geen meteoroloog te zijn, maar men mag toch wel stellen, dat aan de hand van het weerbeeld enigszins opgemaakt kan worden wat er op komst is.

Een zware, zwarte donderbui herkent eenieder wel, tenminste als men regelmatig naar de lucht rond de molen kijkt. Maar de waarschuwing aan de lucht, die daaraan vooraf ging, is veel belangrijker. Men is dan eerder een gewaarschuwd molenaar en kan men letterlijk de bui afwachten en tijdig maatregelen nemen. De natuur waarschuwt veelal zelf tijdig, alleen men moet die waarschuwing wel verstaan of beter gezegd, onderkennen. Deze waarschuwing wordt gegeven door verandering in het wolkenpatroon en soms zelfs nog veel eerder.

De mensen, die je dit haarfijn kunnen vertellen, zitten echter niet altijd naast je op de molen, dus hun ervaring op die wijze overnemen gaat uiterst moeilijk.

Toch hebben twee experts op dit gebied zich voor die taak gesteld en een wolken-atlas samengesteld, dat in één woord uniek is te noemen.

Het zijn de heren G. de Bout en B. Zwart, beiden werkzaam bij het K.N.M.I. waarmee zij tevens konden beschikken over een ongelooflijk archief aan wolkenfoto's.

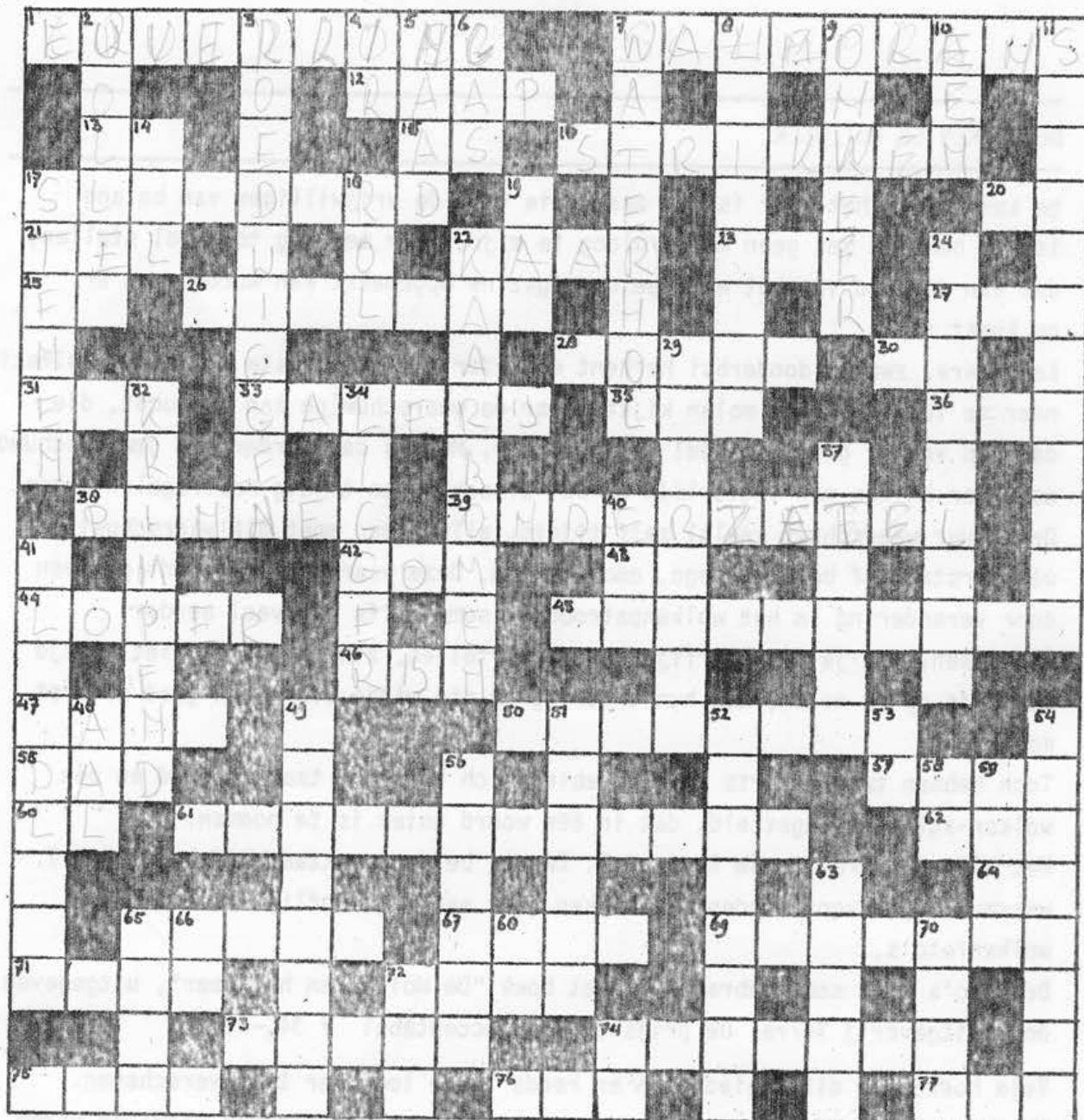
De foto's zijn samengebracht in het boek "De Wolken en het Weer", uitgegeven door uitgeverij Terra. De prijs is zeer acceptabel f 34,--.

Vele boeken op dit gebied zijn er reeds in de loop der tijd verschenen. Het bezwaar van deze boeken was meestal, dat het Nederlandse uitgaven waren van in het buitenland verschenen boeken. Het bezwaar hiervan is, is dat het weertype dan wel enigszins met die van ons land te vergelijken is, maar daar is het dan ook wel mee gezegd.

Dit nieuwe boek is geheel samengesteld uit fotomateriaal, opgenomen binnen onze grenzen en in diverse streken. Ons inziens is dit een groot voordeel en een aanbeveling op zich voor dit boek.

Wij zijn zo ingenomen met de uitvoering en gepubliceerde foto's, dat wij er hard over denken om dit boek op één of andere wijze te koppelen aan de informatie, betreffende het weer, die naar wij hopen in het voorjaar verschijnt.

U begrijpt het al, we bevelen dit boek warm bij U aan, als sterke steun bij het onder de knie krijgen van deze zo moeilijke materie.

Horizontaal :

1. De ring op het boventafelelement
7. Stonden vroeger aan de rand van de steden.
12. Knol.
13. Grondtoon.
15. Spil.
16. Dichtknopen van zakken.
17. Hem hou je er wel onder, die krijg je niet boven op de kast.
20. Deel van de mast.
21. Moment
22. Stort men het graan in.
23. Vogel.
25. Bijwoord.
26. Een rond geheel kan hij er wel in opbergen.
27. Deel van het hoofd.
28. Brandgevaarlijk op een molen.
30. Binnen.
31. Boom.
33. Ondanks die goedkoopste schouwburgplaatsen, kan je het op sommige molens beter bekijken.
35. Klap.
36. Is de muis bang voor.
38. Kattig.
39. Hij zat er niet bovenop die zetel.
42. Lijmachtig vocht.
43. Onbekend.
44. Deze steen opent vele deuren.
45. Met deze wordt nr. 44 opgelicht.
46. De harde loper vond rust, bij het boottochtje over dit water.
47. Gereedschap.
50. Type vang.
55. Weg.

57. Last heeft hij wel, maar zo dom is hij nou ook weer niet.

60. Laatst leden (afkorting)

61. Iedere gemeente-inwoner kan steun bij hem vinden.

62. Vreemde munt.

64. Pers. voorn.woord.

65. Het zien vergaat je, maar er blijft nog wat over.

67. Opgewarmd is deze strip maar kleverig. Je kan er ook iets mee vast zetten.

69. Omgeving van de molen.

71. Hij kreeg er nog een na, terwijl hij er net bovenop was.

72. Uitgerold lag hij tegen het hekwerk aan.

73. Doet men bij onderhoud van de stelling.

74. De meeste mensen hebben daar hun troep gestald.

75. Pauze.

76. Ontkenning.

77. Jongensnaam.

Verticaal :

2. Type kruiwerk.
3. Moeten goed vastzitten want deze houden het gevlucht in balans.
4. Ingenieur (afkorting)
5. Las.
6. Zeer explosief produkt.
7. Deel van de bovenas.
8. Deel van het luiwerk.
9. Bij dit weertype moet de molen echt wel verankerd zijn.
10. Lichtheid.
11. Belangrijke constructie in de paltoelmolen
14. Bep. aantal.

17. Het graan komt hier niet ongeschonden doorheen.

18. Deel van het rollenkruiswerk.

19. Als men deze niet had zou het wel een troep worden op de korenmolen.

22. Onderdeel van de maalstoel.

24. Overbrengingswiel.

29. Loopt de overring nog wel eens tegenaan.

32. En de wind, hij liep linksom.

34. Meestal krijgt hij de volle lading op zich, maar daar maalt hij niet minder om.

37. Nu ging het toch te hard, en hij gooide het bijltje er bij neer.

40. Loot.

41. Het is maar goed, dat hij op slot zat, nu kun je tenminste de plaat nog poetsen.

48. Vis.

49. Ondersteuning van legeringsbalken.

51. Kaar in Zuid-Nederland.

52. Belangrijke verbinding in de kap.

53. Pers. voorn.woord.

54. Onderdeel van het luiwerk.

56. Moet men regelmatig doen.

58. Niet anders

59. Dus.

63. Graansoort.

65. Deel van de bovenas.

66. Niets meer.

68. Kiem.

70. Windrichting.

72. Duw.

74. Pers. voorn.woord.

horizontaal :

1 schijfloop
4 waterrad
10 riet
11 ojief
14 grenen
15 roken
17 baliemolen
21 was
23 kruirof
24 pen
26 spruit
28 oren
29 lek
30 pi
31 lijnen
32 stenen
33 meel

35 steek
37 rem
40 grafiet
41 kroonstijl
43 end
44 roe
45 gaande
46 ton
48 kruiwiel
50 beet
51 dol
53 hals
54 lat
55 paard
56 talen
58 spie
59 tjasker
60 runmolen

Verticaal:

1 spoorwiel
2 ijzer
3 pal
4 windborden
5 tegel
6 roeden
7 are
8 den
9 steenspil
12 fok
13 keerneut
16 rib
18 al
19 iepen
20 oliemolen
22 spinnekop
25 non
26 sleeprad
27 r k
30 pet
32 stelling
34 gaffelwiel
36 kant
38 onderplaten
39 staartbalk
41 kruitmolen
42 reeklamp
44 rolde
47 zeep
49 unster
52 stut
57 eem

Het is natuurlijk verbazend leuk om je molenkennis eens te testen aan de hand van een kruiswoordpuzzel gebaseerd op molentermen. Dit fenomeen wordt hier en daar al gebruikt als test door instructeurs bij hun leerlingen om te zien hoe ze er, wat parate kennis betreft, bij staan.

Wij ontvingen echter slechts twee oplossingen, die goed waren. Dat waren de oplossingen van de heren G. Meinema uit Groningen en T.W. Feenstra uit Den Haag. Het lot heeft beslist dat de heer Feenstra de uitgelopen f 10,-- zal ontvangen.

Hier volgt de volgende kruiswoordpuzzel, eveneens ingezonden door de heer Joop Overman uit Borculo.

Aan de slag maar weer ! Ook nu weer wordt een tientje uitgelopen onder de goede inzenders.

ADVERTENTIE

Van Robert Hoffman, Lakenstraat 84, 6659 BL WAMEL ontvingen wij het volgende bericht: "Onlangs ben ik in het bezit gekomen van een WANMOLEN. Deze was bedoeld voor de molen te Zoelen, maar kon niet geplaatst worden. Daarom zou ik willen weten of er iemand onder de Gilde-leden is, die interesse heeft in deze wanmolen.

Interesse ? Neem dan contact op met Robert Hoffman

Tel. 08878 - 1529.

Moleninstructieplaten

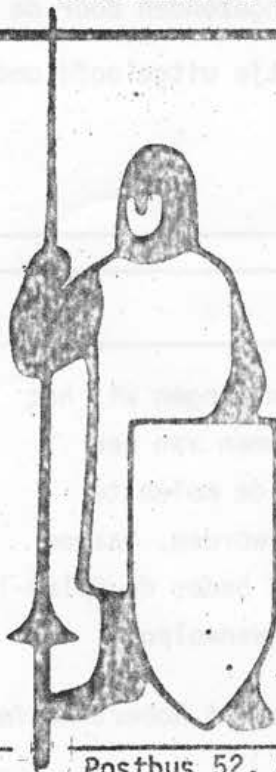
Naast de elders in dit blad genoemde instructie "lesbrieven", heeft men gelijktijdig een viertal instructietekeningen uitgebracht.
De onderwerpen zijn:

- a. Standaardmolen
- b. Opbouw achtkant
- c. Molenkap
- d. Gaandewerk in een korenmolen

Deze platen zijn eveneens te bestellen bij de Stichting Vrienden van de Gelderse Molen door storting van f 7,65 (inclusief f 2,65 verzendkosten) op girorekening 5445116 t.n.v. Opleidingscommissie SvGM te Voorthuizen, onder vermelding : Instructie-tekeningen.

P.S. Lesbrieven en moleninstructieplaten tesamen besteld kost U f 16,75 (inclusief f 4,25 verzendkosten).

SCHADE DOOR HOUTWORM, BOKTOR, ZWAM EN SCHIMMEL? DOORSLAAND OF OPTREKKEND VOCHT? OVERLAST VAN DUIVEN OP GEBOUWEN?

VRAAG RENTOKIL OM EEN GRATIS EN VRIJBLIJVENDE
INSPEKTIE EN EEN DESKUNDIG ADVIES.

LEDEN VAN HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS EN
MOLENBEHEERDERS ONTVANGEN VOOR WERKZAAMHEDEN AAN
MOLENS 10% KORTING.

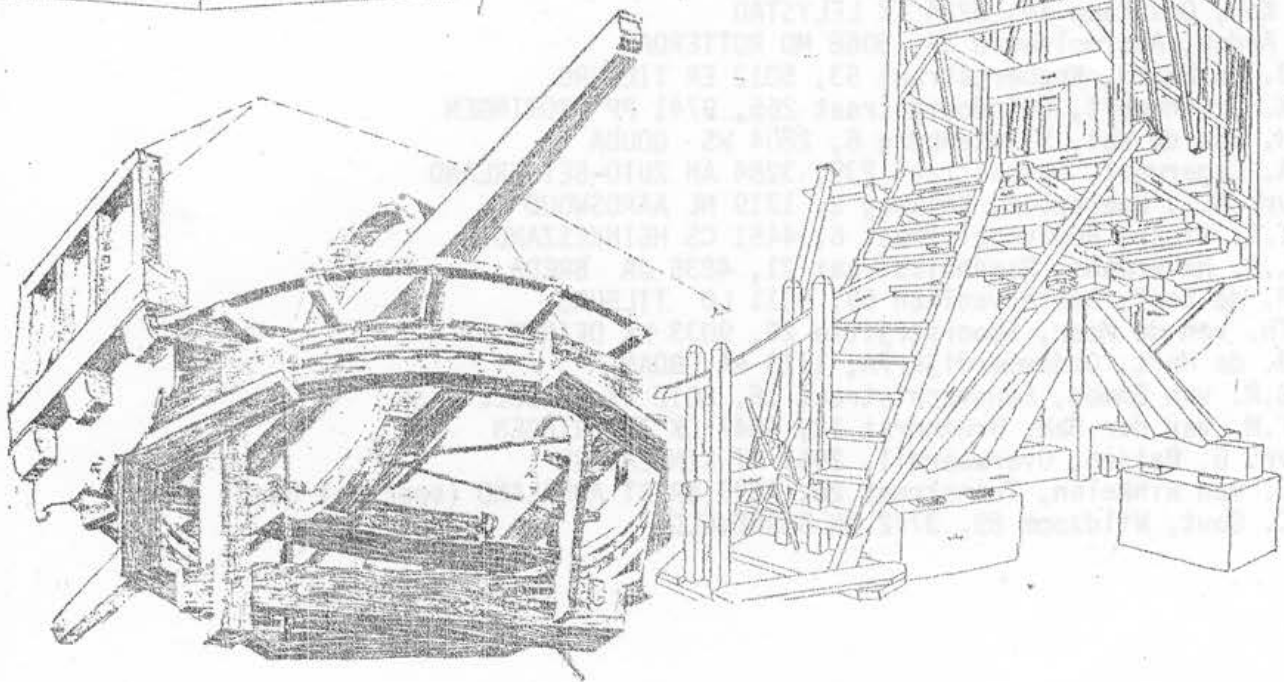
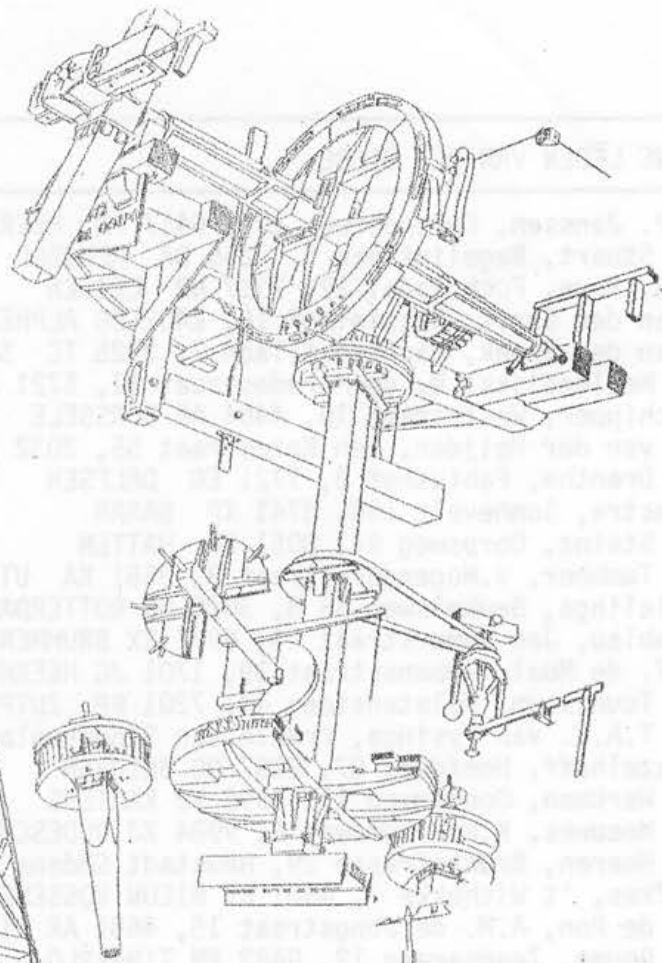
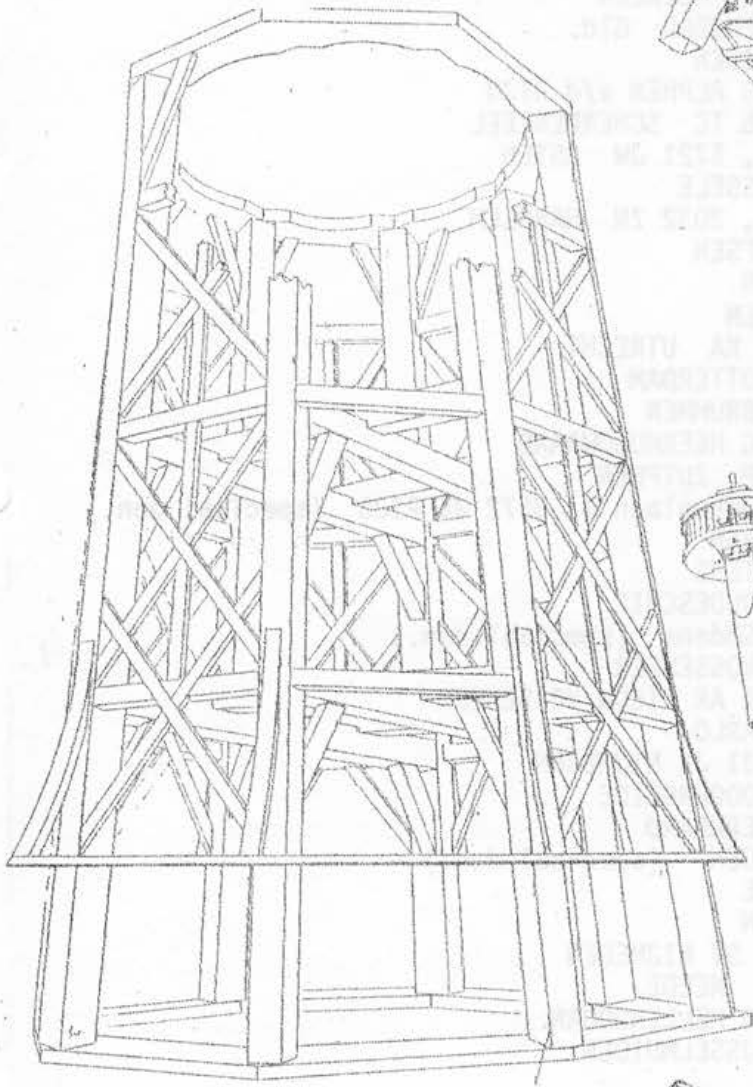
RENTOKIL HEEFT VESTIGINGEN IN GEHEEL NEDER-
LAND DUS OOK DICHT BIJ U.

BEL NU: 070-99 65 64

Rentokil

beschermt en bestrijdt

Postbus 52, 2280 AB RIJSWIJK (Z.H.) Volmerlaan 9, 2288 GD RIJSWIJK

NIEUWE LEDEN VAN HET GILDE

C.W.P. Janssen, Eurenderweg 107, 6417 PA HEERLEN
P.G. Stuart, Regelinklaan 3, 7255 DA HENGELO Gld.
C.L.W. Ruys, Fuchsiadal 22, 2317 HR LEIDEN
B. van der Graft, Rossinihof 16, 2402 EG ALPHEN a/d RIJN
T. van den Broek, Nachtegaallaan 7, 3925 TC SCHERPENZEEL
P.J. Meulendijks, B. de Merodestraat 11, 5721 JW ASTEN
J. Schipper, Weststraat 10, 4454 AR BORSELE
F.J. van der Heijden, Ten Katestraat 55, 2032 ZN HAARLEM
A.M. Drenthe, Fabiushof 8, 7721 EG DALFSEN
H. Westra, Sonneveld 168, 3741 XP BAARN
H.C. Steinz, Dorpsweg 94, 8051 XW HATTEM
W.A. Tamboer, v. Hogendorpstraat 3, 3581 KA UTRECHT
B. Wielinga, Beukelsweg 53 B, 3022 GD ROTTERDAM
J. Kablau, Jan Somerstraat 24, 6971 ZX BRUMMEN
J.T.T. de Moel, Rubensstraat 39, 1701 JG HEERHUGOWAARD
E.J. Teunissen, Melatensteeg 43, 7201 BP ZUTPHEN
Jhr. T.A.J. van Eysinga, Freule van Sinderenlaan 1, 8572 WE RIJS (speciaal don.)
J. Hazelhoff, Hoofdweg 87, 9697 NC BLIJHAM
J.G. Werkman, Oosterweg 11, 9995 VJ KANTENS
N.F. Meeuwes, K. Wiersumsweg 5, 9984 XJ OUDESCHIP
K.E. Heeren, Brückstrasse 29, Neustadt Gldens (speciaal don.)
L. Ufkes, 't Withekke 7, 4681 BV NIEUW VOSSEMEER
A.J. de Ron, A.M. de Jongstraat 18, 4681 AK NIEUW VOSSEMEER
R.J. Bouma, Zeegserweg 12, 9482 PM TINAARLO
P.J. van Woerden, Hermelijnstraat 8, 6531 JX NIJMEGEN
J.J. Oele, Minckelersweg 100, 4631 HM HOOGERGEIDE
J. Jolen, Sportlaan 19, 1766 JN WIERINGERWAARD
W. Tuyl, Gerberastraat 10, 2431 XN NOORDEN (speciaal don.)
P.J.M. Vonken, Zijpe 15, 5751 ZP DEURNE
D. Frijters, Duinweg 9, 9475 PK MIDLAREN
J. Simonse, v. Soevershemstraat 23, 6525 SV NIJMEGEN
H. Morssink, Ruwenhofstraat 32, 7161 CX NEEDE
G.J.A. Pfeiffer, Ninaberlaan 62, 7447 AG HELLENDORP
G.J. Jansen, Groenendaal 208, 8271 EL IJSSELMUIDEN
R. Kok, Oostkaap 19, 8224 EK LELYSTAD
N. Ardon, Azarooldoorn 36, 3068 MD ROTTERDAM
M.J. de Waard, Koebergstraat 53, 5012 ER TILBURG
J.K. Groenewolt, Duindoornstraat 265, 9741 PP GRONINGEN
J.H. van de Wal, Vlietenburg 6, 2804 WS GOUDA
D.A. Lagerwerf, Dorpsstraat 239, 3284 AH ZUID-BEIJERLAND
Mevr. M.T. Beerepoot, Kolkweg 2, 1719 NL AARDSWOUD
G.I.A. Wisse, Roofvogelstraat 6, 4451 CS HEINKESZAND
W.L.P. Havermans, Raadhuisstraat 21, 4835 JA BREDA
J.P. de Regt, Beethovenlaan 59, 5011 LD TILBURG
Y.Th. van de Meer, Spoorstrjitte 26, 9033 WK DEINUM
K.J. de Hart, Obdammerdijk 7A, 1713 RA OBDAM
W.G.R. van Emmen, Eendrachtstraat 18, 8012 VX ZWOLLE
E.F.M. van der Ham, Bremhorst 12, 4847 CK TETERINGEN
Mevr. B. Beijen, Overwaard 1, 2961 AT KINDERDIJK
M.L. van Winkelen, Tuinstraat 26, 4697 BR ST ANNALAND (speciaal don.)
J.C. Gout, Wildzoom 89, 3772 SN BARNEVELD

UITGAVEN VAN HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS

- bladen voor maalboekje leden-in-opleiding gratis
- bladen voor maalboekje geslaagde leden "
- richtlijnen voor het examen vrijwillig molenaar "
- modelcontract voor vrijwillige molenaars (2 exemplaren) "
- folder Gilde-verzekeringen "

- Informatie I t/m VI (algemene informatie over praktijk, zeilen, smeren, vangen, weer, onderhoud, bliksem-afleider e.d.)
- Informatie VII (het borgen van de molen, knopen)
- Informatie X (metaalbescherming, onweer en bliksem)
- Informatie XII (opbouw wipmolen en achtkante molen) G. Pouw
- Informatie XVI (waarom draaien wieken linksom, waarom hellende as, tonmolen) E. Smit
- Informatie XVII (turbine-molens) J. Meessen
- Informatie XVIII (richtlijnen voor de biotoopwachter) H. de Nie
- Informatie XIX (molenaarservaringen) J. Kaal
- Informatie XX (kruiwerken) G. Pouw

Informaties VIII, IX, XI, XIII, XIV en XV zijn in boekvorm uitgekomen:
"Wieksystemen voor polder- en industriemolens" door G.J. Pouw f 24,--
Uitgegeven door Kluwer Technische Boeken.

Voor leden van het Gilde van Vrijwillige Molenaars geldt een 'club-prijs', mits via het Gilde besteld. Boekwinkel-prijs f 29,50.

Voor inlichtingen en bestellen van boeken kunt U contact opnemen met de ledenadministratie van het Gilde van Vrijwillige Molenaars:
Mevr. E.N. Pouw-Schipper, Zwarteweg 70, 1412 GE Naarden Tel. 02159 - 45428

VOOR DE OPLEIDING BENODIGDE EN AANBEVOLEN LITERATUUR

- Molens Ir. F. Stokhuizen 5e herziene druk. ISBN 9022842444
- Opleiding Watermolenaar Ing. J. den Besten. Prijs en levering aanvragen bij Ing. J. den Besten, Vreelandseweg 12, 3632 EP Loenen a/d Vecht. Tel. 02943 - 3364
- Kijk op molens J.Th.Balk Uitgave Elsevier ISBN 9010024458
- De Windmolen en zijn onderdelen J.G. Wiessner Postgiro 1162733 t.n.v. penningmeester Vrienden v.d. Gelderse Molen.

VRIJWILLIGE

HET GILDE VAN

MOLENAARS

HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS

VRIJWILLIGE
HET GILDE VAN
MOLENAARS

